

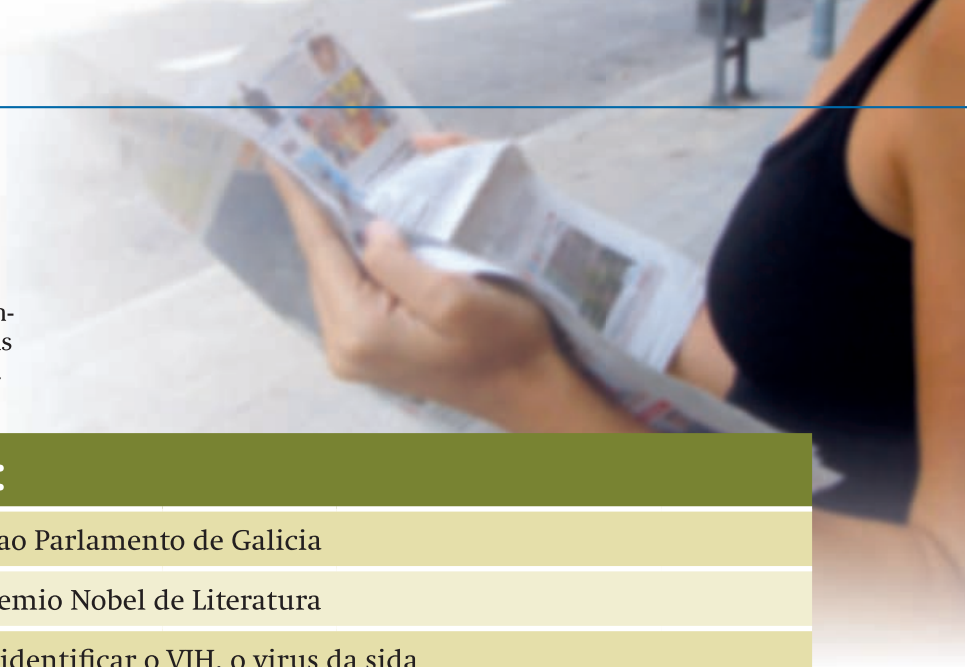
UNIDADE 4

Boas novas

Nesta unidade ímonos converter na redacción dun medio de comunicación.

Para iso, imos aprender:

♦ a redactar unha nova ♦ a referirnos a unha nova e a comentala ♦ formas e valores do participio ♦ verbos de transmisión da información: **manifestar, declarar...** ♦ construcións pasivas e impersoais ♦ vocabulario relacionado cos medios de comunicación

1. NOTICIAS DE ONTE

A. Un xornal galego publicou unha cronoloxía de noticias aparecidas na súa portada dende a súa fundación. Leas e decide con que sección do xornal as relacionas. Logo, coméntao cos teus compañeiros.

Cronoloxía de noticias:

1981	Primeiras eleccións autonómicas ao Parlamento de Galicia
1982	Gabriel García Márquez gaña o Premio Nobel de Literatura
1983	Un grupo de científicos consegue identificar o VIH, o virus da sida
1986	IBM presenta o seu primeiro ordenador portátil
1989	Cae o muro de Berlín
1991	Declárase a Guerra do Golfo
1993	Inaugúrase o Centro Galego de Arte Contemporánea
1996	Grave crise no sector gandeiro pola síndrome das “vacas tolas”
1997	Científicos do Instituto Roslin de Escocia anuncian que lograron a clonación dunha ovella
1999	Nace o euro: a moeda única europea
2001	O Goberno arxentino impón o “corralito”
2004	Atentados terroristas en varias estacións de tren madrileñas
2005	O furacán Katrina arrasa Nova Orleáns
2006	España gaña o mundial de baloncesto
2008	O índice hipotecario, o euríbor, alcanza máximos históricos
2009	Detéctase o primeiro caso de gripe A en México

Seccións:	Internacional	Galicia	Tecnoloxía	Economía	Deportes	Cultura	Saúde
-----------	---------------	---------	------------	----------	----------	---------	-------

B. Pensa agora noutras noticias que lembres. Cal foi a noticia máis importante no teu país nos últimos anos? Coméntao cos teus compañeiros coa axuda da listaxe de vocabulario.

- *Eu creo que a noticia máis importante foi a unificación de Alemaña.*

C. E no ámbito internacional?

- *Eu lembro especialmente o 11 de setembro. O Pois eu a Guerra dos Balcáns.*

O nacemento de...

A declaración de independencia de...

A morte de...

O asasinato de...

O atentado de/en...

A unificación de...

A invasión de...

A retirada de...

A creación de...

A guerra de...

O golpe de estado en...

A crise de...

A caída de...

O triunfo de...

A derrota de...

O aumento de...

A diminución de...

O resultado de...

2. UN XORNAL

A. Esta é a portada dun periódico dixital imaxinario. Le as noticias e relaciónas coas frases do cadro.

Internacional

España

Opinión

Sociedade

Tecnoloxía

Economía

Deportes

Cultura

Saúde

Titulares do día

Versión texto

Publicidade

A fondo

Multimedia

Participación

Chat

Enquisas

Foros

Entrevistas

Servizos

Carteleira

Horóscopo

Grella TV

Tempo

O Mundo Imaxinario

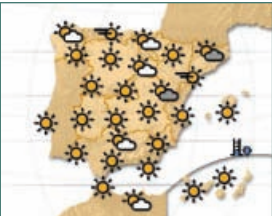
edición dixital

1. Fin da era nuclear

A ONU aprobou onte por unanimidade o peche e desmantelamento de todas as instalacións dedicadas á fabricación de armamento nuclear.

2. O tempo

Sol e calor para a fin de semana en toda Galicia. Algunhas nubes no litoral cantábrico e altas temperaturas na franxa atlántica e en zonas do interior das provincias de Lugo e Ourense.

3. O ministro de Economía anuncia unha rebaixa nos impostos

Baixan os impostos aplicados aos artigos de primeira necesidade, como a alimentación e a gasolina.

4. Aparece no patio dunha escola un tigre que escapara do zoo de Vigo

Uns nenos tiñano escondido no ximnasio do colexio.

5. Finalizan as obras da Cidade da Cultura

Tras varios anos de intenso traballo, finalizáronse as obras e a dotación de material para as instalacións do complexo.

6. O ensino obrigatorio prolóngase ata os 18 anos

Aprobada a nova reforma educativa.

7. O bebé que chegou do frío

Nace un neno a partir de esperma conxelado hai 21 anos.

8. Culmínase a primeira liña de metro en Vigo

Autoridades locais e autonómicas inauguraron a obra.

9. Voda real

Onte celebrouse a voda dos príncipes de Rainistán. Cada cidadán do país recibiu 1000 €.

Frases	Noticia
Os veciños mostraron a súa ledicia por facilitárenlles o acceso ás partes máis altas da cidade.	
O ministro anunciou tamén un aumento das axudas aos desempregados.	
O pacto foi asinado pola totalidade dos países representados na asemblea.	
As novas instalacións ofrecerán unha mostra impresionante de diferentes expresións artísticas e culturais.	
Os veciños alertaron a policía despois de ver uns nenos con bolsas cheas de carne.	
A nova lei atrasa o acceso ao mundo do traballo ata a maioría de idade.	
O neno naceu en 2004, pero o caso non saíu á luz pública ata agora.	
Os noivos foron aclamados polo numeroso público que abarrotaba as rúas.	
Lixeiro descenso das temperaturas a partir do luns.	

B. Agora, vas escoitar en versión televisiva máis información sobre algunhas das novas anteriores. De que noticia falan en cada caso? Que nova información dan? Completa o cadro.

	Noticia	Nova información
1		
2		
3		
4		

3. FEITOS E DATAS

A. Le este cuestionario. Sabes as respostas?

1.	O primeiro xornal electrónico de Galicia foi fundado en...	☐ 1987 ☐ 1999 ☐ 2002
2.	A Muralla Romana de Lugo foi declarada Patrimonio da Humanidade pola Unesco no ano...	☐ 1963 ☐ 1990 ☐ 2000
3.	A primeira programación televisiva en lingua galega foi emitida en...	☐ 1978 ☐ 1985 ☐ 1992
4.	A Torre de Hércules foi construída na cidade de Coruña polos romanos no século...	☐ VII ☐ I ☐ IX
5.	O libro de relatos de Manuel Rivas <i>Que me queres, amor?</i> , no cal se baseou o filme <i>A lingua das bolboretas</i> , foi publicado en...	☐ 1985 ☐ 2003 ☐ 1995
6.	A ponte Millenium de Ourense, que destaca pola súa singular forma de gaivota, foi inaugurada no ano...	☐ 1995 ☐ 1995 ☐ 2001
7.	As Illas Cíes, situadas na boca da ría de Vigo, foron declaradas parque natural en...	☐ 1969 ☐ 1980 ☐ 1999
8.	Os hórreos de Combarro, así como as súas casas mariñeiras, foron construídos no século...	☐ XVIII ☐ XIV ☐ XVII
9.	O Camiño de Santiago foi declarado itinerario cultural europeo polo Consello de Europa en...	☐ 1950 ☐ 1973 ☐ 1987

B. Fíxate nas estruturas que están marcadas en grosa. Podes deducir para que serven e como se forman?

C. En que contextos cres que poden aparecer todas estas frases?

- ☐ Nunha enciclopedia.
- ☐ Nunha conversa entre amigos.
- ☐ Nunha nova no xornal.
- ☐ Nun libro de historia.

D. Estas frases dan algunhas informacións sobre un xornal dixital. Complétaas cunha das estruturas dos cadríños.

é visitada é utilizado serán lidas foi visitada foi escrito

- O mes pasado, a nosa web por máis de 300.000 persoas.
- Calculamos que o próximo mes as nosas páxinas dixitais por máis de 400.000 internautas.
- Habitualmente, a sección de deportes por unha media de 1003 persoas por minuto.
- Esta semana, o suplemento de saúde por un famoso experto en operacións de estética.
- O noso buscador por máis de 1000 persoas cada día.

4. SOUBÉCHELO?

A. Vós escoitar uns amigos comentando unhas novas aparecidas en diferentes medios de comunicación. Completa o cadro.

Que ocorreu?
1.
2.
3.
4.

B. Volve escoitar as conversas. Fíxate en que recursos utilizan para referirse a unha nova e completa os espazos.

- Oíches? Soubeches Fernando, o futbolista?
 - Si, lino no xornal. Parece que se retira, non?
- Oíches, Pedro, que sabes García?
 - Din que dimitiu por cobrar comisións ilegais, non?
- Viches acaban de inventar en Xapón?
 - Non, que?
 - Un tecido novo increíble, que protexe da calor e do frío.
- Oíches, ao final que pasou barco ese?
 - Pois que afundiou preto da Costa da Morte.

C. Liches hoxe o xornal? E onte? Soubeches dalgunha nova? Verifica se os teus compañeiros tamén a coñecen. O profesor recollerá a información no encerado.

● Soubestes o do accidente en...?

O participio

O participio fórmase coa terminación **-ado**, para os verbos rematados en **-ar**, e coa terminación **-ido**, para os que rematan en **-er** e en **-ir**.

cantar = cantado beber = bebido vivir = vivido

Principais participios irregulares:

abrir = aberto	facer = feito	prender = preso
descubrir = descuberto	limpar = limpo	romper = roto
dicir = dito	morrer = morto	secar = seco
escribir = escrito	pagar = pago	soltar = solto
espertar = esperto	poñer = posto	ver = visto

O participio ten dúas funcións básicas. Como verbo, acompaña os auxiliares **ter** e **dar** nas perífrases verbais e é invariable.

- Podo facer a queimada porque a **teño feito** para o magosto doutros anos.
- Non dou **rematado** este traballo hoxe.

Como adxectivo, concorda co substantivo en xénero e en número e refírese a situacións ou estados derivados da acción do verbo. Neses casos, emprégase moitas veces cos verbos **ser** e **estar**.

- É un neno moi **esperto**.
- A porta estaba **pechada**.

Construcións pasivas e impersonais

Ás veces interésanos resaltar o obxecto da frase (a persoa ou cousa que “sofre” a acción) ou resaltar esa acción. Para iso, en galego existen diferentes recursos.

A VOZ PASIVA: SER + PARTICIPIO (+ POR + COMPLEMENTO AXENTE)

Na voz pasiva, o verbo **ser** conxúgase en todos os tempos. O participio concorda en xénero e en número co suxeito paciente.

O presidente suxeito	aceptou verbo	as condicións obxecto directo
-------------------------	------------------	----------------------------------

As condicións suxeito paciente	foron aceptadas ser + participio	polo* presidente c. axente
-----------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------

* Lembra que a preposición **por** se emprega coa segunda forma do artigo: **polo, pola, polos, polas**.

- A arquitecta **será recibida** polo creador do proxecto.
- Os ladróns **foron descubertos** polos nenos.
- Hoxe **foron postos** en liberdade os reféns.
- Mañá **será clausurado** o festival de cinema de Ourense.

Nas construcións pasivas non sempre aparece explícito o complemento axente, ben porque non é importante, ben porque se sobreentende.

- Os atracadores **foron detidos** onte pola tarde, cando tentaban saír do país.

VERBO CONXUGADO EN 3.ª PERSOA + SE

Con esta construción, non se menciona quen é o “actor” da acción.

- Nesa época **cometéronse** varios atentados.
- **Baixarase** o prezo da gasolina.

3.ª PERSOA DO PLURAL

Outro recurso é empregar a terceira persoa do plural para evitar mencionar un suxeito que non é relevante (ou que é descoñecido) e destacar a acción.

- *Soubeches de que xa **liberaron** as nenas secuestradas?*

Anticipación do complemento

Unha maneira de resaltar o obxecto directo dunha frase é anticipalo. Nestes casos, hai que redobrar o obxecto co pronome correspondente.

- *A voda viñérona* ver miles de curiosos.
- *Os Xogos Olímpicos vímolos* pola tele.
- *As imaxes da manifestación censuráronas*.
- *O ladrón detivérono* esta mañá na comarca onde vivía.

Referirse a un tema xa coñecido

- Oíches, soubeches **o de** Moncha?
- Viches onte **o do** submarino ese que se afundiou?
- Ao final, que pasou **co da** fraude no concurso?

Verbos de transmisión

Nos medios de comunicación adóitanse empregar determinados verbos para citar as palabras doutras persoas. Ese discurso pode aparecer de forma directa ou indirecta.

“Non deixaremos que pechen a empresa”, **manifestaron** os traballadores.
afirmaron
dixeron

O presidente	comentou explicou recoñeceu lembrou admitiu	as causas da crise. que a crise é/era moi grave.
O ministro	declarou engadiu dixo confesou	que non pensa/pensaba dimitir. que a crise é/era moi grave.
O secretario xeral da ONU	prometeu insistiu en anunciou	a retirada das tropas. que as tropas se van/ían retirar.

5. MEDIOS DE COMUNICACIÓN

A. Contesta as seguintes preguntas sobre os teus hábitos en relación cos medios de comunicación.

Televisión

1. Ves moito a tele? Cando?
2. Cal é a túa canle favorita?
3. Que tipo de programas che gustan máis?
4. Ves canles doutros países?

Radio

1. Cales son as emisoras que escoitas?
2. Que escoitas normalmente na radio?
3. Que tipo de programas che gustan máis: os humorísticos, os musicais, os consultorios sentimentais...?
4. Tes algún locutor preferido?
5. Quen cres que escoita máis a radio: xente que traballa na casa, taxistas...?

Prensa

1. Acostumas comprar algún xornal? Algunha revista? Cal?
2. Mércalo todos os días?
3. Que tipo de lector compra esa publicación?
4. Que seccións do xornal son as que máis che gustan?
5. Les acotío un xornal en galego?

B. Comenta as túas respostas con algún compañeiro. Que temas lle interesan máis? Despois contádello ao resto dos vosos compañeiros.

- Bea acostuma comprar revistas de cine porque lle interesa moito. Tamén ve unha canle de cine clásico. E, de cando en vez, compra o xornal para...

C. Aquí tes unha serie de afirmacións. Marca aquelas coas que esteas máis de acordo. Despois, coméntao cos teus compañeiros. Tenta achegar exemplos concretos.

- ☐ Só nos preocupamos dunha cousa cando é unha nova de xornal.
- ☐ Os medios de comunicación só buscan vender.
- ☐ Os xornalistas teñen máis poder ca os políticos.
- ☐ Un bo xornal axuda a garantir a democracia.
- ☐ Existen medios de comunicación obxectivos.
- ☐ Os xornais axudan a xente a formar unha opinión sobre a realidade.

- Para min, é evidente que nos preocupamos de certas cousas só cando son novas de xornais.
- Si, por exemplo, en África houbo unhas guerras horribles e ninguén dixo nada, simplemente porque non saían nos medios de comunicación.

6. NOVAS

A. As novas adoitan darlles resposta ás seguintes preguntas (aínda que non sempre nesta orde): que, quen, cando, onde, por que, para que e como. Le esta nova e tenta responder a cada unha delas.

UNHA FINAL DESIGUAL

Ás nove menos cuarto desta noite, terá lugar na Coruña a final da Liga de Campións, que enfronta o Real Club Marítimo e o Atlético Esportivo. O equipo vermello perfílase como favorito, xa que aínda non coñece a derrota nesta competición e recupera a súa estrela, o checo Jaroslav. Pola súa banda, o Atlético terá que xogar sen o seu máximo goleador, o brasileiro Rogerio, lesionado dende hai varias semanas. O encontro será retransmitido pola canle Telega17.

B. Aquí tedes tres fotos que poderían ser portada dun xornal. En parellas, elixide unha e inventade un posible titular.

7. PERO TI QUE CONTAS?

A. Agora imos dividir a clase en dous grupos. Un grupo (A) espera fóra da clase e o outro (B) vai escoitar unha nova. Os membros do grupo B deberán tomar notas para poder comentarlle despois ao resto de compañeiros.

B. Agora, imos traballar en parellas. Un membro do grupo B cóntalle a nova a unha persoa do grupo A. Xuntos deben tentar escribila.

C. Imos escoitar outra nova. Esta vez os membros do grupo B saen da clase.

8. O XORNAL DA CLASE

A. En parellas, tedes que inventar unha nova para *O xornal da clase*. Pode ser unha nova de prensa, de radio, de televisión ou de xornal electrónico. Pode ser real, inventada ou algo que sucedeu na clase durante o curso. Primeiro tedes que decidir os seguintes puntos.

1. Sección: deportes, cultura, economía etc.

2. Formato: prensa, televisión, radio, xornal electrónico...

3. Nova: que, quen, cando, onde, por que, para que, como...

B. Agora ides redactar a nova. As de prensa escrita van estar colgadas na parede da clase e as de radio e televisión retransmitirédelas diante dos compañeiros. Tamén as podedes gravar. Cal é a máis orixinal? E a máis divertida? E a máis surrealista?

9. HÁBITOS RADIOFÓNICOS

A. As seguintes persoas comentan os seus hábitos radiofónicos. Leos e comenta co teu compañeiro se adoitas escoitar e radio e, en caso afirmativo, se coincides con algún destes testemuños.

1. Pois eu non son moito de radio, pero algo si que a escoito. Como viaxo moito, cando vou no coche alterno entre a música do CD e os programas de radio. Non sigo ningún en especial, agás os informativos nas horas punta. Ás veces, cando hai algún tema de actualidade que me interesa, sintonizo os programas de discusión política das mañás.

2. Para min, a radio e a noite son inseparables. Na cama sempre teño a radio e, como me gustan os deportes, sempre quedo durmido escoitando o programa *Caneando*. Non perdo nada das últimas noticias do fútbol galego. E claro, a fin de semana, se estou na casa ou vou no coche, non perdo o *Galicia en goles*, para acompañar a xornada futbolística.

3. A radio? Pois sempre despois do xantar. Chego do traballo, como e, mentres estou no sofá, escoito o *Diario cultural*. Ten de todo, entrevistas, novidades, comentarios críticos... É a mellor forma de estar ao día do mundo da cultura. Ademais, é un programa moi áxil. E a esa hora na tele non hai nada que me entusiasme; así que, mentres descanso un pouco, paso un momento agradable.

4. Eu levo a radio como un apéndice. No traballo teño a radio todo o tempo, xa que estou só nun despacho e cando estou na casa tamén adoito tela acesa. A verdade é que escoito un pouco de todo, ningún programa en especial, aínda que a miúdo sintonizo canles que poñen música. Ás veces fan algúns especiais de música dos 80 que están moi ben.

B. Coñeces os programas que se mencionan nos comentarios? Agora, fíxate na grella da Radio Galega e, en grupos de tres, escollede un programa e escoitádeo por Internet. Logo presentádelo á clase expoñendo que tipo de programa é e se vos gustou ou non.

Programación da radio galega

7:00	Galicia primeira hora
	Programa de información e debate que achega a actualidade informativa do día.
9:00	Un día por diante
	O <i>magazine</i> das mañás da Galega, con humor, entretemento, actualidade e a voz da rúa e da audiencia, con espazos intercalados para a información xeral e local.
14:00	Crónica das dúas
	No cerne do día, este espazo informativo presenta o que está a acontecer no noso contorno, con conexións en directo nos puntos clave.
14:45	Galicia en goles. Semana
	Avance da última hora do deporte galego.
15:05	Diario cultural
	Programa de divulgación cultural, no que se mestura información, entrevistas, crítica e recensións.
16:05	O tren do serán
	A revista da tarde na Radio Galega, con entrevista, páxina de lembranzas, entretemento e a actualidade social e política da man dos colaboradores máis reputados.
19:05	Aberto por reformas
	Espazo para a difusión musical en lingua galega.
20:00	Crónica das oito
	Informativo serán
21:00	Crónica economía
	O último momento na actualidade económica.
21:30	Punto de encontro
	Programa para a cultura, o entretemento e o coñecemento que achega as novidades editoriais, as estreas na carteleira e un cóctel de temas que van dende o musical ao tecnolóxico.
22:05	A crónica
	O debate e análise máis profunda da actualidade, a cargo dos convidados á tertulia.
23:30	Caneando
	Entrevistas, análises e información dedicada, en especial, ao fútbol galego e ao deporte en xeral.
1:05	Milenio
	Programa dedicado ao misterio e aos fenómenos paranormais e enigmáticos.
2:05	Deriva atlántica
	O protagonismo da música máis esquecida, a da nostalxia.